

CZUJĄCY (28) *part praes act*

czujący (27), **czując** (1) *RejKup*.

sg m N czujący (3). ◇ *G* czując(e)go (2). ◇ *A* czując(e)go (3). ◇ *I* czującym (1). ◇ *f N* czująca (1). ◇ *A* czującą (2). ◇ *n N* czując (1) *RejKup*. ◇ *pl N m pers* czujący (1). ◇ *D* czującym (3). ◇ *A pl m pers* czując(e) (8). ◇ *I m i f* czującymi (3).

Sł stp s.v. czuć, *Cn* notuje, *Linde* brak.

1. *Doznający wrażeń zmysłowych lub organicznych; patiens, sensibilis Cn* (2) : w ócye łuche żyły/ dech/ śiły dułłne/ óżywyáya/ rucháya/ y czuyáca/ ktore yákoby wrzędnicy wśyftkye członki [...] rucháya y ípráwuyá. *KromRozm III* F8.

a. *O powonieniu [co]* (1) : przetho człowieczy mozg dla łwey zimnołci nie może woniey dobrze czuć, tak iż też naydzie mnogie ludzie woniey nie czuiące by namniey *GlabGad* B7v.

2. *Czuwający, nie śpiący; vigilans Mącz; pervigil Calag* (23) : [*Kur*] ípiewaniem ludzi ku praozy po- budza/ á zalię czuiące pociefza kiedy godziny dnia przyłzłe§° ípiewaniem przepowiada. *FalZioł* IV 18d; Y człowyek ktory ípi/ ácz żadney ípráwy czuyącego nyelpráwuye/ yednák przedłye żyw yełt. *KromRozm III* Lv; *Vigilans*, *Czuyący/ nieśpiący/ też czuyny/ ołtrożny/ nieołpály/ pilny/ pieczołowity. Mącz* 496a; Iż niechay będą biodrá wálze przepáłáne/ á pochodnie goráiące/ áby gdy przydzye Pan wálz z wefela/ záłtał was czuiące. *RejPos* 345, 341v, 343v, 344, 346; Nie drzemże/ czuyże o łobie/ bo łyłzyłz iż Pan tákie łługi błogółławi ktore záywždy znaydzie czuiące v drzwi twoich. *RejZwierc* 136; *Calag* 553a; *SkarŻyw* 193; Tá iełt mądra dziewicá/ ktorá náłazł Pan czuiącą/ y łtraż trzymáiącą. *LatHar* 469, 65; *Szczęłłiwi oni łłudzy/ ktore przyłzedłzy pan/ znaydzie czuiące [vigilantes]. WujNT Luc* 12/37.

Szereg: »pilny a czujący« (1): Iż to błogółławiony á łzczęłłiwy łługá będye y iełt/ ktorego gdy przydzye Pan/ [...] naydzye go záywždy pilnego á czuiącego *RejPos* 343v.

a. *Pilnujący, strzegący, trzymający straż, czujny, baczny; vigilans Vulg* (8) : Aniol iałny k pałtyrzom czuiący^m premowil [!] *OpecŻyw* 17; *KrowObr* 5, 5v.

czujący nad czym (3): *OpecŻyw* 16v; Aniol sławny páłterzom nád łtádem czuiącym/ O połnoey zwiáłtował/ Krolá niebiełkiego *ArtKanc* B2v; *WujNT Luc* 2/8.

Szereg: »czujący albo (i) strzegący« (2): *BudBib* 149v *marg*; A byli páłterze w teyże kráinie czuiący/ y łtrzegący [*vigilantes et custodientes*] nocne łtraże nád trzoda łwoią *WujNT Luc* 2/8.

W przeni (1) :

czując przy czym (1): *Niedzbam* [!] ýa nicz o wymyłły Kyłó by był vmýłł cziłty A Sercze włłwey niewinnołczy Czuyacz przy Sprawiedliwołczy *RejKup* cc2v.

3. *Przeżywający jakiś stan uczuciowy* (2) :

czujący co (1): Pożáđliwa proźbá człowyeká w łobie grzech czuiącego/ áby do końcá prze łprofnóć grzechu w ciemnołci zánorzon nie był *LubPs* ee5 *marg*.

czujący w czym (1): A vczyni go czuiącym w boiáźni Páńłkiey [*Et odorari eius (marg) faciet eum (-) in timore Domini*] *BibRadz Is* 11/3.

4. *Uświadamiający sobie coś, wiedzący [co]* (1) :

Wyrażenie: »na się czujący« = *poczuwający się do czego (1)*: Mens sibi conscia recti, Człowiek dobrego sumnienia nic na się niecujący [!]. *Mqcz* 373c.

Synonimy: **2.** czujny, ostrożny, pieczołowity, pilny; **a.** strzegący.

Cf **CZUĆ**

KN